

	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΙΣΤΟΡΙΑ
	ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (τελειόφοιτοι)
	ΟΝΟΜ/ΝΥΜΟ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	ΜΑΪΟΣ 2020

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1. Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Δ.Ο.Ε.
- β. Πανελλήνιον
- γ. Μακεδονική Επιτροπή.

Μονάδες 12

A2. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων (Σ/Λ).

- α. Η εταιρεία Σερπιέρι-Ρου άρχισε τις εργασίες της, στο Λαύριο, το 1866.
- β. Ο Όθων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα στις 12 Οκτωβρίου 1843.
- γ. Οι Φιλελεύθεροι ηττήθηκαν στις εκλογές του 1928.
- δ. Η Κρητική επανάσταση του 1866-1869 προκάλεσε το μεγαλύτερο προσφυγικό κύμα, προς την ελεύθερη Ελλάδα, στο δεύτερο μισό του 19ου αιώνα.
- ε. Τον Νοέμβριο του 1920 η φιλοσυμμαχική κυβέρνηση του Βενιζέλου κέρδισε τις εκλογές.

Μονάδες 10

B1. α) Τι γνωρίζετε για τις διαδικασίες ίδρυσης της Εθνικής Τράπεζας καθώς και για τις πρώτες δραστηριότητές της;

Μονάδες 8

β) Ποια ήταν η αφορμή για την ίδρυση της Τράπεζας της Ελλάδος, ποιο έργο ανέλαβε και πότε άρχισε τη λειτουργία της;

Μονάδες 5

B2. α) Ποιες ήταν οι βασικές θέσεις του προγράμματος του Ελευθερίου Βενιζέλου, όπως τις διατύπωσε στην ομιλία του της 5ης Σεπτεμβρίου 1910 στην πλατεία Συντάγματος;

Μονάδες 8

β) Με ποια προβλήματα ήταν αντιμέτωποι οι Φιλελεύθεροι στην πολιτική πρακτική μετά τον Μικρασιατικό πόλεμο (1η φάση: 1923-1928);

Μονάδες 7

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραθέματα που ακολουθούν και αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφέρετε:

α) Ποιες διεργασίες στα πλαίσια των πολιτικών κομμάτων και ποιοι λόγοι γενικότερα οδήγησαν στην επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843;

Μονάδες 8

β) Τους λόγους για τους οποίους η κοινή γνώμη διχάστηκε κατά τα πρώτα χρόνια της οθωνικής περιόδου με αποτέλεσμα να ξεσπάσει διαμάχη μεταξύ των αυτοχθόνων και των ετεροχθόνων, κατά τη διάρκεια της Εθνοσυνέλευσης μετά την επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου του 1843.

Μονάδες 7

γ) Για ποιο λόγο προκλήθηκε κρίση γύρω από το θέμα της απόκτησης της ιδιότητας του Έλληνα πολίτη και με ποιον τρόπο ρυθμίστηκε το πρόβλημα από την Εθνοσυνέλευση του 1843-44;

Μονάδες 10

Πηγή 1

Σε μία χώρα με βαθιά δημοκρατική παράδοση και συνείδηση ήταν ευνόητο ο φιλελεύθερος ελληνικός λαός να διαμαρτυρηθεί και να αντιδράσει για τον αυταρχικό τρόπο διοίκησης του Όθωνα. Δέκα χρόνια μετά την άφιξη στο Ναύπλιο του νεαρού «μεσσία» βασιλιά και των Βαυαρών οι ελπίδες των Ελλήνων είχαν πλέον διαψευστεί και είχε γίνει επιτακτική η ανάγκη για αλλαγή του πολιτικού, οικονομικού και κοινωνικού σκηνικού. Τα συσσωρευμένα προβλήματα λόγω της οικονομικής κρίσης, καθώς και της πολιτικής και διοικητικής κακοδαιμονίας είχαν εντείνει τη γενική δυσαρέσκεια, υπονομεύοντας τη σταθερότητα του στέμματος και οδηγώντας στην εξέγερση του 1843, εξαιτίας της οποίας ο Όθων εξωθήθηκε να παραχωρήσει στον ελληνικό λαό το σύνταγμα του 1844. Οι όλο και εντονότερες αντιδράσεις και αντιθέσεις διοχετεύτηκαν στο αίτημα της χορήγησης συντάγματος, χωρίς ωστόσο αυτό να σημαίνει ότι η πλειοψηφία του λαού είχε συνειδητοποιήσει την πλήρη σημασία του συντάγματος και της συνταγματικής διακυβέρνησης...

Ιστορία των Ελλήνων, τομ. 12, «Νεώτερος Ελληνισμός, 1827-1862», κεφ. 6, εκδ. δομή σελ. 228-229

Πηγή 2

Η παλαιά αντιπάθεια, που είχε τις καταβολές της στα χρόνια του Αγώνα και είχε τη μορφή, ως επί το πλείστον, πολιτιστικής και τοπικιστικής εχθρικής προδιαθέσεως των ντόπιων κατά των ετεροχθόνων, οι οποίοι διέθεταν ανώτερη μόρφωση και δυτικούς τρόπους, είχε πάρει κατά την περίοδο της απόλυτης μοναρχίας οικονομικές και πολιτικές διαστάσεις, επειδή το στέμμα έδειχνε την προτίμησή του στους «νεοφερμένους» για την επάνδρωση του κρατικού μηχανισμού, παραμερίζοντας τους ντόπιους. [...] Η οικονομική άνοδος των ετεροχθόνων τους κατέστησε περισσότερο αντιπαθείς στους αυτόχθονες, όπως ήταν φυσικό. Ο πλουτισμός τους οφειλόταν από το ένα μέρος στις εμπορικές τους δραστηριότητες και από το άλλο στην υπηρεσία τους στον κρατικό μηχανισμό (που κατά κύριο λόγο προκάλεσε την αντιπάθεια των αυτοχθόνων εναντίον τους).

Διαμαντούρος Νικηφόρος, *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τόμος ΙΓ', σελ. 110-111

Πηγή 3

Η αντίθεση ανάμεσα στους αυτόχθονες και τους ετερόχθονες χρονολογείται από τα χρόνια της Επανάστασης ενώ εντείνεται ολοένα και περισσότερο κατά τη δεκαετία 1833-43, γεγονός που συνδέεται με την κατάληψη θέσεων και αξιωμάτων στο νεοσύστατο ελληνικό βασίλειο. Η αφορμή για να ξεσπάσει ανοιχτά ως διαμάχη δόθηκε στη διάρκεια των εργασιών της Εθνοσυνέλευσης του 1844 και συγκεκριμένα στο πλαίσιο της συζήτησης για το 3ο άρθρο του υπό διαμόρφωση Συντάγματος. Το άρθρο αυτό αφορούσε τυπικά τον καθορισμό των ιδιοτήτων του Έλληνα πολίτη, η συζήτηση ωστόσο επικεντρώθηκε στα προσόντα του δημοσίου υπαλλήλου και περιστράφηκε στον προσδιορισμό των χρονικών και γεωγραφικών ορίων του Αγώνα. Με τον τρόπο αυτό επιχειρήθηκε ο αποκλεισμός των ετεροχθόνων που συνέρρευσαν στις επαναστατημένες περιοχές μετά την εκλογή του Καποδίστρια και συνακόλουθα δε διέθεταν το «προσόν» του αγωνιστή. Αντίθετα, θεωρήθηκε δεδομένη η συμμετοχή των αυτοχθόνων στη Επανάσταση.

www.fhw.gr

Μονάδες 25

Δ1. Λαμβάνοντας υπόψη τις παρακάτω πηγές και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα:

α) Γιατί τα ξενικά κόμματα κατά την περίοδο της συνταγματικής μοναρχίας οδηγήθηκαν σταδιακά στην παρακμή;

Μονάδες 12

β) Ποια στάση επέδειξε ο βασιλιάς Όθωνας στην περίοδο μεταξύ των δύο συνταγμάτων;

Μονάδες 5

γ) Ποιες επιπτώσεις στη δημοτικότητα και την αποδοχή των ξενικών κομμάτων από τον ελληνικό λαό προκάλεσαν η έναρξη του Κριμαϊκού Πολέμου αλλά και η υπόθεση Πατσίφικο;

Μονάδες 8

ΠΗΓΗ 1

...Πέρα από τις άμεσες επεμβάσεις τους, οι «Προστάτιδες Δυνάμεις» (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) είχαν κατορθώσει να υφάνουν ένα πυκνό πλέγμα εξάρτησης, το οποίο κάλυψε ολόκληρη τη περίοδο της Οθωνικής βασιλείας. Κύριος μηχανισμός διαμεσολάβησης της εξάρτησης αυτής ήταν οι πολιτικοί σχηματισμοί της εποχής, δηλαδή το αγγλικό, το γαλλικό και το ρωσικό κόμμα. Στην πραγματικότητα είναι ακόμη πρόωρο να μιλάμε για «κόμματα». Επρόκειτο μάλλον για χαλαρούς μηχανισμούς προώθησης προσωπικών συμφερόντων γύρω από τους οποίους συσπειρώνονταν επαγγελματικές ομάδες και τοπικοί κομματάρχες. Προκειμένου να εξυπηρετήσουν τα συμφέροντά τους, τα τρία κόμματα προσδέθηκαν στο άρμα των αντίστοιχων ξένων δυνάμεων, οι οποίες τους προσέφεραν μέσα και επιρροή. Ταυτόχρονα, βέβαια, οι ξένες δυνάμεις χρησιμοποιούσαν με αδίστακτο τρόπο τα κόμματα ως οχήματα για την προώθηση των θέσεών τους στην ελληνική πολιτική σκηνή. Αυτές οι σχέσεις συνδιαλλαγής προκαλούσαν τη δυσαρέσκεια της κοινής γνώμης...

Ιστορία των Ελλήνων, τομ. 12, «Νεώτερος Ελληνισμός, 1827 – 1862», εκδ. δομή, σελ. 354 – 355.

ΠΗΓΗ 2

...Ο Όθωνας εξακολούθησε να συμπεριφέρεται ως απόλυτος μονάρχης, περιφρονώντας τις συνταγματικές αρχές και παραβιάζοντας τις υποσχέσεις του της 3ης Σεπτεμβρίου. Στην ίδια περίοδο η πολιτική της χώρας κλυδωνιζόταν από συνεχείς κρίσεις με πρωταγωνιστές τους αγγλόφιλους του Μαυροκορδάτου και τους γαλλόφιλους του Κωλέττη, ο οποίος ανέλαβε την πρωθυπουργία το διάστημα 1844 – 1847. Η στάση του βασιλιά σ' αυτή την κατάσταση χαρακτηρίζεται από παλινωδίες, προχειρότητα και καιροσκοπισμό, που, αντί να περιορίσουν, άνοιξαν την όρεξη στις ανταγωνιζόμενες για τον έλεγχο της Ελλάδας Μεγάλες Δυνάμεις. Η πολιτική του αυτή ήταν φυσικό να οδηγήσει στην αντίδραση του λαού και των προοδευτικών του δυνάμεων, αλλά και στην αντίθεση των ίδιων των Μεγάλων Δυνάμεων, που τον αντιμετώπιζαν πάντοτε με δυσπιστία και περιφρόνηση. Υπήρξαν οπωσδήποτε και στιγμές εξάρσεων του βασιλιά. Χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τέτοιων εξάρσεων ήταν η στάση του στη διάρκεια του Κριμαϊκού πολέμου, οπότε και στράφηκε επίσημα κατά της Αγγλίας και της Γαλλίας οι οποίες κρατούσαν εχθρική στάση απέναντι στην ενίσχυση που παρείχε το ελληνικό κράτος στους επαναστατημένους Έλληνες της τουρκοκρατούμενης Θεσσαλίας (η Τουρκία ήταν εχθρός της Ρωσίας και επομένως σύμμαχος των Αγγλογαλλών). Η στάση του Όθωνα, ο οποίος ήθελε να αναλάβει εκστρατεία στη Θεσσαλία, οδήγησε στην ταπεινωτική αγγλογαλλική κατοχή (1854 – 1857) που επισώρευσε πολλά δεινά στον τόπο ανάμεσα στα οποία περιλαμβάνεται και τρομερή επιδημία της χολέρας (1854 – 1855).

Η Συνταγματική Μοναρχία, www.geocities.com

ΠΗΓΗ 3

Τον Απρίλιο του 1849, κατά τη διάρκεια των εορτών του Πάσχα, απαγορεύθηκε από τις αρχές το έθιμο του καψίματος του Ιούδα. Εξαγριωμένοι Αθηναίοι επέδραμαν επί της οικίας ενός Εβραίου τυχοδιώκτη, ονόματι Δαβίδ Πατσίφικο, προξενώντας ασήμαντες ζημιές.

Ο Πατσίφικο, που είχε διατελέσει πρόξενος της Πορτογαλλίας στην Αθήνα, αλλά είχε απαλλαγεί των καθηκόντων του λόγω καταχρήσεων, εστράφη κατά της ελληνικής κυβερνήσεως και ζήτησε

αποζημίωση 888.736 δραχμών και 57 λεπτών. Ο πανούργος τυχοδιώκτης έβαλε στο παιχνίδι και την Αγγλία, αφού, εντωμεταξύ, είχε αποκτήσει τη βρετανική υπηκοότητα. Η κυβέρνηση Κριεζή αρνήθηκε και η Αγγλία διέταξε στις 3 Ιανουαρίου του 1850 τον ναύαρχο Ουίλιαμ Πάρκερ να επιβάλει ναυτικό αποκλεισμό στον Πειραιά και τα κυριότερα ελληνικά λιμάνια.

Η Ελλάδα υπέστη ανυπολόγιστες ζημιές, ιδίως οι έμποροι και οι ναυτιλλόμενοι, ενώ σημαντικά ήταν και τα προβλήματα επισιτισμού στην πρωτεύουσα. Η σθεναρή στάση του βασιλιά Όθωνα συσπείρωσε το λαό, που με ψυχραιμία και καρτερικότητα αντιμετώπισε την αγγλική πρόκληση. Ο αποκλεισμός τελείωσε στις 15 Απριλίου 1850, μετά και από την αντίδραση Γαλλίας και Ρωσίας, τα συμφέροντα των οποίων είχαν πληγεί από τον αποκλεισμό. Το θέμα Πατσίφικο παραπέμφηκε τελικά σε διατησία και η αποζημίωση που του επιδικάστηκε ήταν μόλις 3.750 δραχμές, ποσό όμως σημαντικό για το φτωχό ελληνικό κράτος εκείνη την εποχή.

www.Sansimera.gr/archive/show, sel. 1-2 Αφιέρωμα «Η Υπόθεση Πατσίφικο και τα Παρκερικά».

ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ!

